Lietas Nr. A420158815
Lietas arhīva Nr. AA43-0147-17/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 31.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente S.Kanenberga,
tiesneses D.Makarova un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Jūrmalas pilsētas bāriņtiesas 2015.gada 20.janvāra lēmuma Nr.1-6/10 atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 22.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Jūrmalas pilsētas bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa vai atbildētāja) 2015.gada 20.janvāra lēmumu Nr.1-6/10 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) nolemts: 1) atstādināt pieteicēju /pers. A/ no mirušā /pers. B/ atstātā mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas un iecelt trešo personu /pers. C/ par mantojuma aizgādni; 2) uzlikt par pienākumu pieteicējai līdz 2015.gada 20.februārim iesniegt bāriņtiesā norēķinu par mantojuma pārvaldību par laika periodu no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 20.janvārim un galīgo norēķinu par mantojuma pārvaldību; 3) uzdot trešajai personai katru gadu līdz 1.februārim iesniegt bāriņtiesā gada norēķinu par aizgādnības pārvaldību.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar to, ka bāriņtiesa nav guvusi pierādījumus tam, ka mantojums ir nesis augļus, mantojuma aizgādne līdz šim nav izpildījusi bāriņtiesas dotos norādījumus iesniegto trūkumu novēršanā, kā arī pati nav ievērojusi, ka uz vairākiem viņas rīcībā esošiem finanšu dokumentiem parakstu nav izpildījis /pers. B/.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 11.februārī saņemts pieteicējas pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2015.gada 18.februāra lēmumu pieņemts pieteikums un ierosināta administratīvā lieta par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu.

Pieteikumā norādīts, ka bāriņtiesa ir nepamatoti atteikusies apstiprināt pieteicējas sniegtos norēķinus par mantojuma pārvaldību, nav devusi pieteicējai norādījumus par norēķinu sagatavošanu un nav noteikusi atlīdzību par aizgādņa pienākumu pildīšanu, turklāt pārsūdzētajā lēmumā nav konstatēti pieteicējas pārkāpumi un mantojuma masai neizdevīga rīcība. Bāriņtiesa ir nepamatoti pakļāvusies trešās personas vēlmei atstumt pieteicēju no mantojuma aizgādnības, lai trešā persona varētu gūt finansiālu labumu no tā, turpinoties civiltiesiskajam strīdam par mantojumu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts bāriņtiesas rakstveida paskaidrojums un papildu paskaidrojums, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minēto.

Papildus norādīti turpmākie apsvērumi.

[3.1] No pieteicējas 2013.gada 4.aprīlī bāriņtiesā iesniegtā aizgādņa norēķina papildinājuma izriet, ka laika posmā no 2012.gada 8.augusta līdz 2012.gada 20.augustam pieteicēja no mirušā /pers. B/ bankas kontiem savā kontā vairākkārt ir ieskaitījusi naudas līdzekļus kopumā 31 955,80 latu apmērā, neprasot bāriņtiesai atļauju šādu finanšu operāciju veikšanai. Tā kā no pieteicējas iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem (čekiem), bāriņtiesa secināja, ka lielu daļu naudas summas pieteicēja bija izlietojusi pārtikas, alkohola, apģērba, parfimērijas un saimniecības preču iegādei, bāriņtiesai radās šaubas par līdzekļu izmantošanas pamatotību, tādēļ pieteicējai tika lūgts iesniegt papildu dokumentus un izskaidrots, kādi dokumenti uzrādāmi ikgadējā norēķinā un iesniedzami bāriņtiesā.

[3.2] Mantojumā ietilpstošajām SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ pieteicējas aizgādnības laikā ir izveidojušies nodokļu parādi.

Pieteicēja nav ņēmusi vērā bāriņtiesas norādījumu, ka /pers. B/ no SIA /nosaukums B/ pienākošās dividendes iekļaujamas kopējā mantojuma masā un ieskaitāmas /pers. B/ kontā.

SIA /nosaukums B/ īpašumā esošie trīs transportlīdzekļi ir atsavināti un pārreģistrēti citiem īpašniekiem, tajā skaitā viens no tiem pārreģistrēts pieteicējas īpašumā, pēc kā pārreģistrēts citas personas īpašumā.

[3.3] Ar bāriņtiesas 2013.gada 13.septembra lēmumu Nr.1-6/175 pieteicējai atļauts noslēgt mantojumā ietilpstošo

dzīvojamo telpu /adrese A/, īres līgumu un nedzīvojamo telpu /adrese B/ nomas līgumu ar nosacījumu, ka gan īres maksa, gan nomas maksa ieskaitāma /pers. B/ kontā. Savukārt no pieteicējas 2014.gada 31.janvārī iesniegtā norēķina papildinājuma redzams, ka līdzekļi par telpu īri /adrese A/ tikuši ieskaitīti pieteicējas norēķinu kontā ,,Nordea" bankā.

[3.4] Tā kā bāriņtiesai radās šaubas par finanšu līdzekļu izlietojumu, mantojuma masā ietilpstošu, uzņēmumam piederošu kustamu lietu pārdošanu un iegādāšanos, vairākkārt tika pieprasīti dokumenti gan no finanšu iestādēm, gan no Ceļu satiksmes drošības direkcijas, gan arī tika doti norādījumi pieteicējai, kādas darbības būtu veicamas, lai varētu apstiprināt viņas iesniegto norēķinu un tā papildinājumus. Tā kā daļa dokumentu joprojām nav iesniegti, bāriņtiesa pieteicējas iesniegto norēķinu papildinājumus nevar apstiprināt un ir nolēmusi pieteicēju atstādināt no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemti trešās personas paskaidrojumi, kuros lūgts pieteikumu noraidīt. Trešā persona norāda, ka mantojumā ietilpstošajai SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ ir izveidojies nodokļu parāds, un sabiedrības neveic saimniecisko darbību un negūst peļņu. Pieteicējas darbību rezultātā ir atsavināts minēto sabiedrību īpašums, atlaisti darbinieki, lauzti līgumi, kas iepriekš nesuši peļņu, pieteicēja ir ieskaitījusi savā kontā SIA /nosaukums B/ izmaksātās dividendes, kā arī veikusi citas darbības, kas liecina par minēto sabiedrību izsaimniekošanu. Pieteicēja, neskatoties uz trešās personas iesniegumiem un bāriņtiesas pieprasījumiem, nav sniegusi paskaidrojumus par norēķinos iekļautajiem izdevumiem un maldinājusi bāriņtiesu, kā arī nav atgriezusi naudas līdzekļus no mantojuma, kurus nepamatoti ir ieskaitījusi savā bankas kontā. Turklāt ir pamats aizdomām, ka pieteicēja ir viltojusi vairākus /pers. B/ parakstus uz dokumentiem, ko apstiprina arī ekspertīzes slēdziens.

[5] Pieteicējas iesniegtajos papildu paskaidrojumos norādīts, ka bāriņtiesas papildu paskaidrojumi un dažādi bāriņtiesas un trešās personas iesniegtie dokumenti lietā nav ņemami vērā, jo atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150.panta otrajai daļai iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kas minēti administratīvajā aktā, proti, pārsūdzētajā lēmumā.

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 22.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 42.panta pirmo daļu, ja konstatētas kļūdas aizgādņa iesniegtajā norēķinā vai aizgādnības pārvaldības interesēm neizdevīga aizgādņa darbība, bāriņtiesa: 1) dod aizgādnim attiecīgus norādījumus; 2) lemj par aizgādņa atstādināšanu; 3) lemj par aizgādņa atcelšanu. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, ja aizgādnis atstādināts vai atcelts no aizgādnības, bāriņtiesa ieceļ citu aizgādni. Kā izriet no lietas materiāliem, tad pieteicēja ar pārsūdzēto lēmumu atstādināta no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas un viņas vietā par mantojuma aizgādni iecelta trešā persona.

Lietā noskaidrojams, vai konkrētajā gadījumā pieteicējas kā mantojuma aizgādnes iesniegtajos norēķinos ir konstatējamas kļūdas vai aizgādnības pārvaldības interesēm neizdevīga darbība, kā arī noskaidrojams, vai bāriņtiesa pamatoti pieteicēju ir atstādinājusi no mantojuma aizgādņa pienākuma pildīšanas.

[6.2] No pieteicējas bāriņtiesai iesniegtā mantojuma mantas sastāva saraksta (*lietas 1.sējuma 88.lapa*) izriet, ka mantojuma masā cita starpā ietilpst SIA /nosaukums B/ kapitāldaļas.

Ar bāriņtiesas 2014.gada 19.februāra vēstuli Nr.1-15/G-32/197 (*lietas 1.sējuma 30.-31.lapa*) un 2014.gada 2.aprīļa vēstuli Nr.1-15/266/338 (*lietas 1.sējuma 127.-128.lapa*) pieteicējai norādīts, ka mirušajam /pers. B/ pienākošās dividendes saskaņā ar SIA /nosaukums B/ 2012.gada 22.oktobra un 2013.gada 7.janvāra dibinātāju sapulces protokoliem kopsummā 9000 lati, ir ieskaitāmas mirušā kontā un uzskatāmas par kopējo mantojuma masu.

Atbildot uz bāriņtiesas norādīto, pieteicēja 2014.gada 25.februāra norēķina par mantojuma aizgādnību papildinājumos Nr.5 (*lietas 1.sējuma 34.-36.lapa*) norādījusi, ka iepriekš minētās dividendes ir iekļautas prasības pieteikumā civillietā /lietas numurs/, lūdzot to nodalīt no laulāto kopmantas. Pieteicēja norāda, ka bāriņtiesas kompetencē nav pieteicējai pienākošās atsevišķās mantas uzraudzība un kontrole.

Atbilstoši Tiesu informācijas sistēmā pieejamai informācijai pieteicēja tiesā ir cēlusi prasību, kurā lūdz nodalīt tai no mantojuma pienākošos laulāto kopīgās mantas daļu, tajā skaitā SIA /nosaukums B/ izmaksātās dividendes, par ko ir ierosināta civillieta /lietas numurs/. Tomēr, kā izriet no Tiesu informācijas sistēmā esošās informācijas, minētajā civillietā tiesa vēl nav taisījusi spriedumu. Līdz ar to, tā kā pieteicējas saņemtās dividendes ir izmaksātas no mantojuma masā ietilpstošās SIA /nosaukums B/, arī dividendes ir atzīstamas par mantojuma masas sastāvdaļu.

Tādējādi secināms, ka pieteicēja bez tiesiska pamata un ignorējot bāriņtiesas dotos norādījumus, ir ieguvusi savā privātajā rīcībā līdzekļus – SIA /nosaukums B/ izmaksātās dividendes, kas ietilpst mantojumā, nevis saglabājusi tās kopējā mantojuma masā, tādējādi izpildot mantojuma aizgādņa pienākumu un nodrošinot mantojuma masas saglabāšanu.

[6.3] Mantojuma sastāvā ietilpst komercsabiedrību SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ kapitāldaļas.

[6.3.1] Atbilstoši publiski pieejamajiem Uzņēmumu reģistra datiem, pēdējais pārskats par SIA /nosaukums A/ saimniecisko darbību ir iesniegts par 2011.gadu. Uz to brīdi SIA /nosaukums A/ apgrozījums norādīts 29 587 lati, zaudējumi pēc nodokļu nomaksas – 2897 lati. Par nākamajiem gadiem saimnieciskās darbības pārskati nav iesniegti. SIA /nosaukums A/ vienīgā amatpersona – valdes locekle no 2008.gada 25.jūlija bija pieteicēja, kura 2013.gada 18.aprīlī atbrīvojusi sevi no valdes locekļa pienākumu pildīšanas, atstājot SIA /nosaukums A/ bez izpildinstitūcijas. Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 12.novembra lēmumu Nr.8.16/L-29562 sabiedrības saimnieciskā darbība apturēta (*lietas 1.sējuma 57.-58.lapa*). Uz 2015.gada 26.februāri SIA /nosaukums A/ bija izveidojies nodokļu parāds 12 108,99 *euro* apmērā (*lietas 1.sējuma 59.lapa*). Atbilstoši Uzņēmumu reģistra datiem SIA /nosaukums A/ ir uzsākts likviditātes process.

Izvērtējot lietas materiālos esošo SIA /nosaukums A/ nodokļu maksātāja atlikuma vēsturi (*lietas 2.sējuma 92.-102.lapa*) konstatējams, ka nodokļu parāds (neskaitot nokavējuma naudu) sabiedrībai līdz mantojuma atklāšanās brīdim bija teju 6165 lati. Tādējādi, no vienas puses, tiešu pieteicējas kā mantojuma aizgādnes vainu tajā, ka bija radies nodokļu parāds, nevar konstatēt, tomēr no otras puses, nodokļu parāds pēc 2012.gada 16.oktobra, kad pieteicēja kļuva par atstātā mantojuma aizgādni ir audzis gandrīz divkāršā apmērā, turklāt pieteicēja 2013.gada 18.aprīlī sevi atbrīvoja no sabiedrības amatpersonas pienākumu pildīšanas, kas liek domāt, ka pieteicēja nevēlējās iesaistīties sabiedrības turpmākā vadībā, tādējādi nevēloties iesaistīties mantojuma masā esošās sabiedrības glābšanā. Vērā ņemams apstāklis, ka pieteicēja kā mantojuma aizgādne pēc sevis atbrīvošanas no sabiedrības amatpersonas pienākumu pildīšanas neparūpējās par citas sabiedrības izpildinstitūcijas iecelšanu, tādējādi rūpējoties par sabiedrības normālās darbības nodrošināšanu. Turklāt pieteicējas 2013.gada 6.septembra mantojuma aizgādnības norēķina papildinājumā Nr.3 (*lietas 1.sējuma 27.-29.lapa*) norādīts, ka 2012.gadā pieteicēja ir atstājusi valdes locekles amatu SIA /nosaukums A/ vēl pirms mantojuma atklāšanās, tomēr minētais neatbilst iepriekš norādītajam, proti, ka pieteicēja bija minētās sabiedrības amatpersona līdz 2013.gada 18.aprīlim.

[6.3.2] Atbilstoši publiski pieejamajiem Uzņēmumu reģistra datiem pēdējais pārskats par SIA /nosaukums B/ saimniecisko darbību ir iesniegts par 2012.gadu. Tobrīd SIA /nosaukums B/ apgrozījums norādīts 245 522 lati, zaudējumi pēc nodokļu nomaksas – 24 298 lati. Par nākamajiem gadiem saimnieciskās darbības pārskati nav iesniegti. SIA /nosaukums B/ vienīgā amatpersona – valdes locekle pēc /pers. B/ nāves bija pieteicēja. Pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas pieteicēja 2015.gada 27.janvārī atbrīvojusi sevi no valdes locekļa pienākumu pildīšanas, atstājot SIA /nosaukums B/ bez izpildinstitūcijas. Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.8.43.2/L-12000 sabiedrības saimnieciskā darbība apturēta (*lietas 1.sējuma 69.-71.lapa*). Uz 2015.gada 26.februāri SIA /nosaukums B/ ir izveidojies nodokļu parāds 8812,1 *euro* (*lietas 1.sējuma 59.lapa*). Atbilstoši Uzņēmumu reģistra datiem SIA /nosaukums B/ ir uzsākts likviditātes process.

SIA /nosaukums B/ piederošais transportlīdzeklis ,,Peugeot 307", valsts reģ. Nr./TL numurs/, 2013.gada 14.februārī reģistrēts uz pieteicējas vārda, bet 2013.gada 8.aprīlī reģistrēts citai fiziskai personai. Transportlīdzeklis ,,Ford Transit Connect", reģ. Nr./TL numurs 2/, 2013.gada 28.februārī reģistrēts SIA „Baltic Builder Group", transportlīdzeklis ,,Ford Transit Connect", reģ. Nr./TL numurs 3, 2013.gada 14.februārī reģistrēts uz fiziskās personas vārda. Transportlīdzeklis ,,Renault Trafic", reģ. Nr/TL numurs 4/, 2013.gada 22.augustā reģistrēts uz SIA „Euro-Auto". Transportlīdzeklis ,,Škoda Fabia", reģ. Nr./TL numurs 5/, 2012.gada 24.oktobrī reģistrēts fiziskai personai, transportlīdzeklis ,,Škoda Fabia", reģ. Nr./TL numurs 6/ 2012.gada 24.oktobrī, proti, pēc /pers. B/ nāves, reģistrēts uz viņa vārda, bet no 2014.gada 3.februāra uz SIA „Secure Solutins" (*lietas 1.sējuma 66.-68.lapa*). Atbilstoši Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem uz šo brīdi SIA /nosaukums B/ nav reģistrētu transportlīdzekļu.

Attiecībā uz pieteicējas norādīto argumentu, ka transportlīdzekļi pārdoti, lai segtu kreditoru parādus, tiesa norādīja turpmāko.

Kā izriet no lietas materiālos esošā SIA /nosaukums B/ 2013.gada 20.janvāra dalībnieku ārkārtas sapulces protokola (*lietas 1.sējuma 197.lapa*), tad nolemts pārdot SIA /nosaukums B/ piederošos pamatlīdzekļus – transportlīdzekļus ,,Ford Transit" ar reģ. Nr./TL numurs 3/, ,,Ford Transit" ar reģ. Nr./TL numurs 2/, ,,Pegeot 307" ar reģ. Nr./TL numurs/. Pārbaudot lietas materiālos esošos izrakstus no SIA /nosaukums B/ bankas kontiem (*lietas 1.sējuma 204.-206., 211.-221.lapa*), nav konstatējams, ka sabiedrība būtu saņēmusi naudas summas par minēto pamatlīdzekļu pārdošanu. Turklāt nav izprotams, kāds labums SIA /nosaukums B/ bija no izveidotās pamatlīdzekļa – transportlīdzekļa ,,Pegeot 307" ar reģ. Nr./TL numurs/ – pārdošanas shēmas (sabiedrība transportlīdzekli pārdod pieteicējai, kura pēc gandrīz diviem mēnešiem to pārdod tālāk citai personai) kreditoru parādu segšanai. Turklāt, tā kā SIA /nosaukums B/ ietilpst /pers. B/ atstātā mantojuma masā, un SIA /nosaukums B/ vērtību veido tostarp tajā ietilpstošie sabiedrības pamatlīdzekļi, tad pieteicējai nebija tiesību neinformēt bāriņtiesu par transportlīdzekļu pārdošanu. Savukārt attiecībā uz pārējo transportlīdzekļu ,,Renault Trafic", reģ. Nr./TL numurs 4/; ,,Škoda Fabia", reģ. Nr./TL numurs 5/; ,,Škoda Fabia", reģ. Nr./TL numurs 6/ atsavināšanas nepieciešamību pieteicēja nav sniegusi informāciju nedz bāriņtiesai, nedz arī tiesai šīs lietas ietvaros.

Pārbaudot lietas materiālus, konstatējams, ka SIA /nosaukums B/ pēc pieteicējas iecelšanas aizgādņa amatā ir parādījies un audzis valstij maksājamais nodokļu parāds (*lietas 2.sējuma 109.-110., 114., 118.-119*).

[6.3.3] No iepriekš minētā secināms, ka pieteicēja ir rīkojusies ne tikai kā mantojumā ietilpstošo SIA /nosaukums A/, SIA /nosaukums B/ kapitāldaļu aizgādne, bet arī faktiski veikusi minēto sabiedrību saimniecisko darbību kā to vienīgā amatpersona. Šajā laikā abu minēto sabiedrību saimnieciskā darbība ir pārtraukta un tās atrodas likviditātes procesā, jo šobrīd tām nav izpildinstitūcijas. Turklāt tām abām ir izveidojušies nodokļu parādi. Tādējādi secināms, ka pieteicējas rīcības rezultātā ne tikai SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ saimnieciskā darbība nav saglabāta līdz mantojuma sadalīšanai, bet to vērtība ir gājusi zudumā.

[6.4] Lietas materiālos atrodas pieteicējas 2012.gada 23.oktobrī sastādīts un parakstīts mantas aprakstes akts (*lietas 1.sējuma 149.lapa*), kurā pieteicēja nav norādījusi, ka mirušajam /pers. B/ būtu bijis kāds bankas konts.

No bāriņtiesas 2013.gada 5.septembra vēstules Nr.1-14/926 Jūrmalas pilsētas prokuratūrai (*lietas 1.sējuma 111.-113.lapa*) izriet, ka atbilstoši AS „Swedbank" 2013.gada 5.augustā saņemtajai informācijai no /pers. B/ bankas konta no 2012.gada 8.augusta līdz 2013.gada 20.martam (proti, pēc /pers. B/ nāves) ir veikti naudas pārskaitījumi, tajā skaitā uz pieteicējas kontu, kuri ar bāriņtiesu nav saskaņoti, tas ir, aizgādne nav prasījusi atļauju šādu finanšu operāciju veikšanai. Kā izriet no lietas materiāliem, tad /pers. B/ AS „Swedbank" atrodas divi konti – Nr./konta numurs 1/ un Nr./konta numurs 2/ (*lietas 2.sējuma 87.-88.lapa*). Kā izriet no minēto bankas kontu izdrukām par laika periodu no 2012.gada 10.augusta līdz

2013.gada martam, pieteicēja 2012.gada 8., 9., 10. un 20.augustā (pirms pieteicēja sastādījusi un parakstījusi mantas aprakstes aktu) uz savu kontu ir pārskaitījusi 17 970 latus, kā arī ir pārskaitījusi 500 latus kādai personai vārdā /pers. D/.

Tāpat bāriņtiesas 2013.gada 5.septembra vēstulē Nr.1-14/926 norādīts, ka atbilstoši no AS ,,DNB banka" 2013.gada 6.augustā saņemtajai informācijai no /pers. B/ konta Nr./konta numurs 3/ no 2012.gada 8.augusta līdz 2012.gada 10.augustam ir veikti trīs naudas pārskaitījumi uz pieteicējas kontu par kopējo summu 19 900 *euro*. Konta atlikums – 38,67 *euro*. Turklāt, kā izriet no AS ,,DNB banka" tiesai sniegtās informācijas (*lietas 2.sējuma 126.lapa*), minētā summa ir pārskaitīta laika periodā no 2012.gada 8.augusta (otrā diena pēc /pers. B/ nāves) līdz 2012.gada 10.augustam – pirms pieteicēja sastādījusi un parakstījusi mantas aprakstes aktu.

Kā izriet no lietas materiāliem, tad pieteicēja par abiem AS „Swedbank" esošajiem /pers. B/ kontiem bāriņtiesu ir informējusi vien 2013.gada 28.janvārī, norādot, ka ir iegūtas ziņas par minēto kontu eksistenci. Minētais norāda uz pieteicējas apzinātu rīcību maldināt bāriņtiesu, jo par konkrēto kontu eksistenci pieteicējai bija zināms jau pirms mantas aprakstes akta sastādīšanas un parakstīšanas 2012.gada 23.oktobrī, proti, minēto pierāda pieteicējas aktīvās darbības /pers. B/ bankas kontā jau dienu pēc mantojuma atstājēja nāves.

Turklāt no pieteicējas norēķiniem par mantojuma aizgādnību neizriet, ka viņa būtu informējusi bāriņtiesu par /pers. B/ norēķinu kontu AS ,,DNB banka", vēl jo vairāk, nav saprotams, kādēļ par /pers. B/ bankas kontiem AS „Swedbank", pieteicēja paziņoja, bet par kontu AS ,,DNB banka" nepaziņoja, jo par konta eksistenci viņai bija zināms arī pirms mantas aprakstes akta sastādīšanas un parakstīšanas 2012.gada 23.oktobrī.

Var piekrist pieteicējas norādītajam, ka lielākā daļa pārskaitījumu ir veikta pirms pieteicēja ir kļuvusi par mantojuma aizgādni un līdz ar to nevarēja saņemt bāriņtiesas piekrišanu, tomēr vērā ir ņemams apstāklis, ka pieteicēja, stājoties aizgādņa amatā, neziņoja bāriņtiesai par konkrētu kontu pastāvēšanu, kaut arī viņai minētais bija zināms, kā arī vēlāk neizpildīja bāriņtiesas uzlikto pienākumu atskaitīt iepriekš izņemtos naudas līdzekļus atpakaļ mirušā /pers. B/ kontā.

[6.5] Kā izriet no lietas materiāliem, tad bāriņtiesa pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim 2013.gada 11.septembra sēdē norādīja, ka /pers. B/ mantojuma masas gūtie naudas līdzekļi, kas ieskaitīti pieteicējas privātajā kontā, ir ieskaitāmi /pers. B/ kontā. Tāpat no lietas materiāliem ir redzams, ka pieteicējai minēto pienākumu bāriņtiesa ir atgādinājusi vēl 2014.gada 19.februāra (*lietas 1.sējuma 130.lapa*) un 2014.gada 2.aprīļa (*lietas 1.sējuma 127.lapa*) vēstulēs, jo pieteicēja nebija paziņojusi bāriņtiesai par uzliktā pienākuma izpildi. Tādējādi secināms, ka pieteicēja ir ignorējusi bāriņtiesas norādījumus /pers. B/ atstātās mantas saglabāšanai līdz mantojuma lietas izšķiršanai vispārējās jurisdikcijas tiesā. Turklāt no tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāvja teiktā ir izdarāms secinājums, ka minēto bāriņtiesas norādījumu pieteicēja līdz pat šīs lietas izskatīšanai tiesas sēdē nebija izpildījusi.

[6.6] Bāriņtiesai, lai tā pieņemtu lēmumu par pieteicējas atstādināšanu no aizgādņa pienākuma pildīšanas, nebija pienākums noskaidrot pieteicējas rīcībā ar atstāto mantojuma masu ļaunu nolūku, būtiski bija konstatēt, vai pastāv jebkādi apstākļi, kas varētu likt šaubīties par pieteicējas spēju pilnvērtīgi pārvaldīt, saglabāt un nepieciešamības gadījumā pārstāvēt atstāto mantojumu. Kā izriet no lietas materiāliem, minēto bāriņtiesa ir konstatējusi, izvērtējot apstākļus, kas skar mantojumu.

Tādējādi, ņemot vērā visu iepriekš norādīto, konstatējams, ka pārsūdzētais lēmums daļā par pieteicējas atstādināšanu no mantojuma aizgādnes pienākumu pildīšanas ir pamatots.

[6.7] Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 42.panta otro daļu, ja aizgādnis atstādināts vai atcelts no aizgādnības, bāriņtiesa ieceļ citu aizgādni. Civillikuma 661.panta pirmais teikums noteic, ka aizgādņus izrauga mantojuma lietā ieinteresētās personas un, ja viņiem ir vajadzīgās īpašības, apstiprina bāriņtiesa. Bāriņtiesu likuma 29.panta pirmā daļa noteic, ka bāriņtiesa raugās, lai par aizbildni ieceļamajai personai būtu aizbildņa pienākumu pildīšanai nepieciešamās spējas un īpašības. Bāriņtiesu likuma 41.panta trešā daļa noteic, ka bāriņtiesa pieprasa, lai aizgādnis, kas atstādināts, atlaists vai atcelts no aizgādnības pirms tās izbeigšanās, sniedz norēķinu. Iepriekš minētā panta ceturtā daļa noteic, ka bāriņtiesa katru gadu līdz 1.februārim, kā arī aizgādni atlaižot vai atstādinot, saņem un pārbauda aizgādņa iesniegto norēķinu. Bāriņtiesas priekšsēdētājs apstiprina norēķinu.

No lietas materiāliem izriet, ka trešā persona ir /pers. B/ dēls, kas pretendē uz mantojuma daļu. Ar Rīgas bāriņtiesas 2014.gada 27.augusta lēmumu Nr.1-6/2111 (*lietas 1.sējuma 90.lapa*) atzīts, ka trešajai personai ir atbilstošas spējas un īpašības mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanai. Vienlaikus no pārsūdzētā lēmuma izriet, ka trešā persona ir norādījusi, ka vēlas uzņemties mantojuma aizgādņa pienākumus.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) 2011.gada 3.marta spriedumā lietā Nr.SKA-71/2011 ir norādījis, ka strīds starp iespējamiem mantiniekiem nevar būt šķērslis iecelšanai par aizgādni. Augstākā tiesa šajā lietā atsaukusies uz juridiskajā literatūrā norādīto, ka bāriņtiesai jāraugās, lai apstiprināmajai vai ieceļamajai personai būtu aizgādņa pienākumu pildīšanai vajadzīgās spējas un īpašības. Tā var būt mantojumā ieinteresēta vai neieinteresēta persona, taču katrā ziņā tai jābūt rīcībspējīgai (*sk. Gencs Z.Mantošana. Zinātniski praktisks komentārs. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 63.lpp.*). Turpat Augstākā tiesa norādījusi, ka bāriņtiesa veic kontroli par ieceltā aizgādņa darbību. Mantojuma aizgādnis ir atbildīgs par visiem zaudējumiem, ko viņš nodarījis mantojumam (*sk. Civillikuma 311.-315.pantu*). Ja mantojuma aizgādnis rīkojas ar ļaunu nolūku, var iestāties krimināltiesiskā atbildība. Tādējādi pieteicējas iebildumi pret trešās personas iecelšanu par mantojuma aizgādni, jo starp pieteicēju ar trešo personu pastāv strīds un nesaskaņas, nav pamatoti.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pārsūdzētais lēmums ir pamatots arī daļā par trešās personas iecelšanu par mantojuma aizgādni, pienākuma uzlikšanu pieteicējai iesniegt norēķinus par mantojuma pārvaldību, kā arī par pienākuma uzlikšanu trešajai personai katru gadu iesniegt norēķinu par aizgādnības pārvaldību.

[7] Par Administratīvās rajona tiesas 2015.gada 22.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā

lūdz pieteikumu apmierināt, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[7.1] Tiesa nav vērtējusi pieteikumā izteikto lūgumu atzīt par prettiesisku bāriņtiesas faktisko rīcību, 1) neveicot pieteicējas iesniegtā norēķina par 2012.gadu ar papildinājumiem Nr.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 izvērtēšanu pēc būtības un norēķina apstiprināšanu un 2) atsakot apmierināt pieteicējas lūgumu par taisnīgas atlīdzības noteikšanu par aizgādņa pienākumu pildīšanu. Šie apstākļi uzskatāmi par bāriņtiesas prettiesisku faktisko rīcību, savukārt pārsūdzētais lēmums – par prettiesisku administratīvo aktu.

[7.2] Tiesa, vērtējot mantojumā ietilpstošo SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ saimniecisko darbību, ir izgājusi ārpus pieteikuma robežām, turklāt tiesa acīmredzami nesaprot ekonomiskos jēdzienus un definīcijas.

[7.3] Tiesa bez ievērības atstājusi pieteicējas apsvērumus par to, ka pieteicēja no bāriņtiesas nav saņēmusi nekādas instrukcijas un metodiskus norādījumus par norēķina sagatavošanu un formu, bāriņtiesa pieteicējai nav sniegusi nedz apliecību par norēķina pareizību, nedz norēķina apstiprinājumu. Nekādi iebildumi no bāriņtiesas par pieteicējas iesniegtajiem norēķina papildinājumiem netika izteikti, kas deva pieteicējai pamatu uzskatīt, ka bāriņtiesai pret viņas kā aizgādņa darbību pretenziju nav.

[7.4] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka pārsūdzētā lēmuma nosaukumā norādīts, ka tā saturs ir par pieteicējas atcelšanu, bet lemjošajā daļā norādīts, ka pieteicēja tiek vienīgi atstādināta no aizgādņa pienākumu pildīšanas. Atstādināšana nozīmē terminētu pienākumu nepildīšanu, taču termiņš nav norādīts.

[7.5] Tāpat pārsūdzētais lēmums nesatur faktus par pieteicējas pieļautiem pārkāpumiem, kurus būtu pārbaudījusi pati bāriņtiesa. Bāriņtiesa iejaucas pieteicējas privāto tiesību sfērā, pieprasot laulātās atsevišķai daļai piekritīgus naudas līdzekļus ieskaitīt mantojuma masā, kā arī pieprasot aizgādnei savus pienākumus pildīt bez atlīdzības.

[7.6] Spriedumā nav atspēkoti visi pieteicējas argumenti.

[8] Administratīvajā apgabaltiesā saņemts bāriņtiesas rakstveida paskaidrojums, kurā lūgts pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu, bet pieteicējas apelācijas sūdzību noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un iepriekš sniegtajos paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

[9] Trešā persona, sniedzot paskaidrojumus par pieteicējas apelācijas sūdzību, norāda, ka tā ir nepamatota, jo pieteicēja mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas laikā ir pieļāvusi vairākus pārkāpumus, sniegusi nepatiesu informāciju bāriņtiesai un nav ievērojusi tās norādījumus. Tāpat norādīts, ka apelācijas sūdzībā ir vērtēta pārsūdzētā lēmuma gramatiskā puse, tomēr minētais lēmums pēc satura un būtības norāda uz mērķi atcelt pieteicēju no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas, nevis tikai atstādināt.

[10] Pieteicēja Administratīvajā apgabaltiesā iesniedza papildu pierādījumus un paskaidrojumu, kurā norādīts turpmāk minētais.

[10.1] Kā redzams no pievienotajiem bāriņtiesas materiāliem, trešā persona 2016.gada 31.janvārī iesniegusi bāriņtiesai savu mantojuma aizgādņa norēķinu par laika periodu no 2015.gada 20.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim, vienīgi uzskaitot tajā mantojuma masas sastāvdaļas, bet neatspoguļojot savu rīcību ar tām.

[10.2] No bāriņtiesas materiāliem redzams arī tas, ka 2016.gada 24.februārī trešajai personai nosūtīts lūgums līdz 2016.gada 18.martam iesniegt papildu informāciju, tajā skaitā par to, kādas darbības ir veiktas, lai mantojuma masā, tas ir, mirušā /pers. B/ kontā tiktu pārskaitīti pieteicējas kontā esošie naudas līdzekļi, kurus viņa savos norēķinos norādījusi kā mantojuma masā ietilpstošus naudas līdzekļus, un neturpinātos īres/nomas maksas ieskaitīšana šajā kontā.

No bāriņtiesas materiāliem nav redzams, ka esošais mantojuma aizgādnis būtu pilnībā izpildījis iepriekš norādīto uzdevumu, kā arī nav redzams, ka šī neizpilde būtu radījusi viņam nelabvēlīgas sekas. Līdz ar to ir pamats secināt, ka bāriņtiesā nepastāv procesuāla kārtība, kādā noformējams norēķins un kādas ziņas tajā iekļaujamas, un ka bāriņtiesā vispār netiek ievērotas gada norēķina apstiprinājumam (kas saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 63.pantu uzskatāms par administratīvo aktu) izvirzāmās prasības par tā izdošanu mēneša laikā.

[10.3] Bāriņtiesa ir norādījusi, ka šķērslis pieteicējas iesniegtā norēķina un tā papildinājumu apstiprināšanai bija naudas līdzekļu neieskaitīšana /pers. B/ kontā. Pēc iepazīšanās ar bāriņtiesas materiāliem redzams, ka tas atbilstoši bāriņtiesas 2016.gada 24.februāra lūgumam bijis uzdevums, kas jāizpilda trešajai personai, nevis pieteicējai.

[11] Bāriņtiesa, sniedzot viedokli par pieteicējas papildu paskaidrojumu un tam pievienotajiem dokumentiem, norāda, ka normatīvajos aktos nav konkrēti noteikta mantojuma aizgādņa par mantojuma pārvaldību norēķina iesniegšanas forma un saturs. Bāriņtiesa 2014.gada 19.februārī, atbildot uz pieteicējas vēstuli, jau darīja viņai zināmu, ka bāriņtiesas priekšsēdētājs lēmumu par gada norēķinu nepieņem, bet saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 31.panta trešo daļu norēķinu apstiprina. Norēķina apstiprināšana nav administratīvais akts Administratīvā procesa likuma 63.panta izpratnē.

Pieteicējas paskaidrojumam pievienotie dokumenti sastādīti jau pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.

[12] Trešā persona viedoklī par pieteicējas papildu paskaidrojumu un tam pievienotajiem dokumentiem norāda, ka savā paskaidrojumā pieteicēja būtībā salīdzina divas personas, kas darbojušās kā /pers. B/ mantojuma aizgādņi. Tomēr šāds salīdzinājums nevar būt par pamatu secinājumu izdarīšanai, jo katra no personām ir darbojusies citā laikā un veikusi citas darbības ar mantojumu. Pieteicējas atskaites nav iespējams salīdzināt ar trešās personas atskaitēm, jo laikā, kad trešā persona darbojās kā mantojuma aizgādnis, trešajai personai bija atšķirīga situācija, atšķirīgi darījumi un atšķirīgi

iesniedzamie dokumenti. Trešā persona pārņēma /pers. B/ atstāto mantu un bankas kontus no pieteicējas tādā stāvoklī, kādā viņa tos bija atstājusi. Attiecīgi bāriņtiesas rīcībā jau bija iesniegta sākotnējā informācija un trešajai personai savās atskaitēs vajadzēja papildus sniegt tikai jaunākās ziņas un šo ziņu apliecinājumus, ko trešā persona arī izdarīja. Kad mantojuma aizgādne bija pieteicēja, bāriņtiesa viņai ļoti detalizēti norādīja, kādas darbības un kādas pozīcijas viņas iesniegtajās atskaitēs nav pilnīgas, bet pieteicēja šos trūkumus nenovērsa.

Neviens no pieteicējas papildu paskaidrojumam pievienotajiem dokumentiem neattiecas uz laika posmu, kurā pieteicēja bija atbildīga par mantojuma apsardzību kā mantojuma aizgādne.

[13] Apgabaltiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[14] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[15] Pieteicēja apelācijas sūdzībā un 2016.gada 9.novembra iesniegumā (*lietas 184.lapa*) ir lūgusi lietu izskatīt mutvārdu procesā, norādot, ka, viņasprāt, apelācijas sūdzības izskatīšana ir iespējama vienīgi mutvārdu procesā, lai nodrošinātu procesa dalībniekiem iespēju sniegt savus paskaidrojumus mutvārdos, uzdot jautājumus un sniegt uz tiem atbildes, kuras ir svarīgas patiesības noskaidrošanai.

Šajā sakarā apgabaltiesa norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, var noteikt lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

Kā atzīts judikatūrā, lietas izskatīšana tiesas sēdē ir lietderīga gadījumos, kuros no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pilnīgu priekšstatu par izskatāmo jautājumu. Šādos apstākļos personu uzklausīšana tiesas sēdē var sekmēt pareizu izskatāmā jautājuma izlemšanu. Savukārt, ja lietas materiāli ir pietiekami izskatāmā jautājuma izlemšanai, tad mutvārdu process parasti nav lietderīgs (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 6.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-0034-14 6.punktu*).

Izvērtējot pieteicējas pamatojumu mutvārdu procesam, apgabaltiesa uzskata, ka konkrēto lietu nav nepieciešams izskatīt mutvārdu procesā, jo lietā esošie materiāli, tostarp procesa dalībnieku sniegtie paskaidrojumi pirmās instances tiesas sēdē un rakstveidā sniegtie paskaidrojumi, kā arī pieteicējas argumentācija par lietas faktiskajiem apstākļiem pieteikumā, apelācijas sūdzībā un sniegtajos papildu paskaidrojumos ir pietiekama, lai lietu objektīvi izskatītu rakstveida procesā.

Tādējādi pieteicējas lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā ir noraidāms.

[16] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar procesa dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem un pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, kā arī pirmās instances tiesas sēdē sniegtajiem procesa dalībnieku paskaidrojumiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, piemērojusi atbilstošās tiesību normas un pareizi tās interpretējusi, pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi ir pareizi un pietiekami, tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīstot pirmās instances tiesas spriedumā sniegto pamatojumu par pilnībā pietiekamu (*sk. šā sprieduma 6.punktu*), un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

Atbildot uz pieteicējas apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[17] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda, ka tiesa nav vērtējusi pieteikumā izteikto lūgumu atzīt par prettiesisku bāriņtiesas faktisko rīcību, neveicot pieteicējas iesniegtā norēķina par 2012.gadu ar papildinājumiem Nr.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 izvērtēšanu pēc būtības un norēķina apstiprināšanu un atsakot apmierināt pieteicējas lūgumu par taisnīgas atlīdzības noteikšanu par aizgādņa pienākumu pildīšanu.

Bāriņtiesu likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ja konstatētas kļūdas aizgādņa iesniegtajā norēķinā vai aizgādnības pārvaldības interesēm neizdevīga aizgādņa darbība, bāriņtiesa: 1) dod aizgādnim attiecīgus norādījumus; 2) lemj par aizgādņa atstādināšanu; 3) lemj par aizgādņa atcelšanu. Tādējādi arī bāriņtiesas rīcība attiecībā uz pieteicējas iesniegtā 2012.gada norēķina un tā papildinājumu izvērtēšanu, norēķina apstiprināšanu un atlīdzības noteikšanu ir vērtējama pārsūdzētā lēmuma, ar kuru pieteicēja atstādināta no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas tostarp norēķinā konstatēto nepilnību dēļ, ietvaros. Proti, izskatāmajā lietā vērtējama pārsūdzētā lēmuma un visu tā pieņemšanai veikto darbību pamatotība.

[18] Apgabaltiesa nepiekrīt, ka pirmās instances tiesa, vērtējot mantojumā ietilpstošo SIA /nosaukums A/ un SIA /nosaukums B/ saimniecisko darbību, būtu izgājusi ārpus prasījuma robežām.

Tā kā pārsūdzētā lēmuma pamatotības izvērtēšanai tiesai cita starpā bija nepieciešams noskaidrot arī to, vai atbilstoši Bāriņtiesu likuma 42.panta pirmajai daļai pieteicējas rīcībā ar mantojuma masu ir konstatējama aizgādnības pārvaldības

interesēm neizdevīga darbība, kā rezultātā mantojuma masa būtu samazinājusies, tad pirmās instances tiesa pamatoti vērēja arī mantojuma masā ietilpstošo uzņēmumu saimnieciskās darbības radītājus un pieteicējas rīcību šo uzņēmumu izpildinstitūcijās un ar to pamatlīdzekļiem laika periodā, kad pieteicējai bija jānodrošina šīs mantojuma daļas pārvaldība. Šo apstākļu izvērtēšana bija nepieciešama, lai tiesa varētu pārbaudīt pārsūdzētajā lēmumā minēto, ka atstātais mantojums nav nesis augļus.

Attiecībā uz pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajām ekonomisko jēdzienu definīcijām apgabaltiesa nekonstatē nekādas nepilnības.

[19] Apgabaltiesa nepiekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka pieteicēja no bāriņtiesas nesaņēma nekādus norādījumus norēķina sagatavošanai, un bāriņtiesa neizteica nekādus iebildumus par pieteicējas iesniegto norēķinu un tā papildinājumiem. No lietas materiāliem (tostarp pašas pieteicējas 2015.gada 7.oktobra paskaidrojuma (*lietas 2.sējuma 147.lapa*)) ir konstatējams, ka bāriņtiesa vairākkārt ir vērsusi pieteicējas uzmanību uz dažādām nepilnībām viņas veiktajā mantojuma pārvaldībā, lūdzot sniegt papildus informāciju un dokumentus. Piemēram, saņemot no pieteicējas norēķina papildinājumu Nr.4, bāriņtiesa ir norādījusi, ka norēķins nav apstiprināts līdz konkrētu kļūdu novēršanai, tās visas uzskaitot (*lietas 1.sējuma 30.lapa*). Tādējādi nav saprotams, kādus vēl citus norādījumus bāriņtiesai bija jāsniedz, jo lūgums sniegt konkrētu informāciju ir uzskatāms par norādījumu – bāriņtiesa tādā veidā ir norādījusi, kas vēl pieteicējai jāiesniedz, lai viņas iesniegto norēķinu varētu apstiprināt. Tomēr, kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja vairumu no bāriņtiesas norādēm ir izvēlējusies neņemt vērā un norādītos trūkums nav novērsusi.

Apgabaltiesa arī nepiekrīt, ka pārsūdzētais lēmums nesatur faktus par pieteicējas pieļautiem pārkāpumiem, kurus būtu pārbaudījusi pati bāriņtiesa. Bāriņtiesai ir tiesības savā darbībā iegūt informāciju no dažādām iestādēm un personām, un, balstoties uz to, kā arī pašas bāriņtiesas rīcībā esošajiem pierādījumiem, pieņemt lēmumus.

[20] Tāpat nepamatots ir pieteicējas arguments, ka bāriņtiesa iejaucas viņas privāto tiesību sfērā, pieprasot laulātās atsevišķai daļai piekritīgus naudas līdzekļus ieskaitīt mantojuma masā, kā arī pieprasot aizgādnei savus pienākumus pildīt bez atlīdzības.

Pieteicēja ir cēlusi prasību vispārējās jurisdikcijas tiesā, lūdzot nodalīt viņai no mantojuma pienākošos laulāto kopīgās mantas daļu. Tā kā no Tiesu informācijas sistēmas konstatējams, ka spriedums attiecīgajā civillietā vēl nav taisīts un šajā jautājumā joprojām pastāv civiltiesisks strīds, pieteicējai nav nekāda pamata kādu mantojuma daļu uzskatīt par viņai piederošu un izdalīt no kopējās mantojuma masas.

Savukārt attiecībā uz pieteicējas iebildumu, ka bāriņtiesa pieprasa viņai mantojuma aizgādnes pienākumus pildīt bez atlīdzības, apgabaltiesa norāda, ka bāriņtiesa to pieteicējai nekad nav pieprasījusi. Atbilstoši Civillikuma 307.pantam bāriņtiesa noteic aizgādnim atlīdzību tikai pēc ikgadējā norēķina apstiprināšanas. Tā kā pieteicējas norēķins nav apstiprināts, bāriņtiesai nav arī nekāda pamata pieteicējai noteikt atlīdzību par mantojuma aizgādnes pienākumu pildīšanu.

[21] Vēl pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda, ka no pārsūdzētā lēmuma nav saprotams, vai bāriņtiesa viņu atstādina, vai atceļ no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas.

Gan no pārsūdzētā lēmuma satura, gan no rezolutīvās daļas ir secināms, ka pieteicēja ir atstādināta (nevis atcelta) no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas. Par to skaidri liecina pārsūdzētā lēmuma motīvu daļā ietvertā atsauce uz Bāriņtiesu likuma 42.panta pirmās daļas 2.punktu, kas paredz, ja konstatētas kļūdas aizgādņa iesniegtajā norēķinā vai aizgādnības pārvaldības interesēm neizdevīga aizgādņa darbība, bāriņtiesa lemj par aizgādņa atstādināšanu. Savukārt par aizgādņa atcelšanu tiek runāts 42.panta pirmās daļas 3.punktā, uz kuru bāriņtiesa pārsūdzētajā lēmumā nav atsaukusies.

Turklāt apgabaltiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā nav tiesiskas nozīmes tam, vai bāriņtiesa ar pārsūdzēto lēmumu pieteicēju gribējusi atstādināt vai atcelt no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas, jo konkrētās tiesiskās sekas, pret kurām pieteicēja iebilst, proti, cita aizgādņa iecelšana, iestātos gan pie pieteicējas atstādināšanās, gan pie atcelšanas no aizgādņa pienākumu pildīšanas (saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 42.panta otro daļu, ja aizgādnis atstādināts vai atcelts no aizgādnības, bāriņtiesa ieceļ citu aizgādni).

[22] Attiecībā uz pieteicējas norādi, ka pirmās instances tiesa nav atspēkojusi visus viņas argumentus, apgabaltiesa norāda, ka Augstākās tiesas praksē jau ilgstoši ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesas pienākums argumentēt spriedumu nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk., piem., Augstākās tiesas 2017.gada 21.marta sprieduma lietā Nr.SKA-583/2017 12.punktu*), un tos pirmās instances tiesa izskatāmajā lietā ir izvērtējusi.

[23] Savukārt attiecībā uz pieteicējas Administratīvajā apgabaltiesā iesniegto papildu paskaidrojumu un tam pievienotajiem pierādījumiem (*lietas 2.sējuma 184.-200.lapa*) par trešās personas darbībām kā mantojuma aizgādnim apgabaltiesa norāda, ka minētie dokumenti ir sastādīti jau pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas, un līdz ar to nekādā veidā nevarēja mainīt bāriņtiesas apsvērumus pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas brīdī, kā arī nekādi nevar ietekmēt tiesas vērtējumu par pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas apstākļiem un pamatotību, kas ir šajā lietā izskatāmais jautājums.

[24] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, apgabaltiesa atzīst, ka no pieteicējas argumentiem pamatā izriet, ka pieteicējai,

tostarp dēļ nesaskaņām starp viņu un trešo personu, ir atšķirīgs viedoklis par lietas faktiskajiem apstākļiem un to novērtējumu. Tas, ka pieteicēja nepiekrīt faktisko apstākļu novērtējumam un uz to pamata izdarītajiem iestādes un tiesas secinājumiem, nenozīmē, ka pārsūdzētais lēmums un pirmās instances tiesas spriedums ir nepareizs.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Jūrmalas pilsētas bāriņtiesas 2015.gada 20.janvāra lēmuma Nr.1-6/10 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente S.Kanenberga

Tiesneses D.Makarova

A.Šteinberga